

Druiven - *Vitis vinifera* en Wijn

Als je aan druiven denkt, komt het eerste wijn in je op en daarna Bachus de Griekse god van de drank. Logisch want van druiven wordt er wereldwijd meer wijn gemaakt dan het als fruit gegeten wordt. Er zijn wel 10.000 cultivars in verschillende kleuren van wit/romig tot zwart. Onze Westlandse kasdruiven in augustus/september zie je nauwelijks meer. Hun plaats is ingenomen door pitloze varianten die als fruit vanuit het zuidelijk halfrond al in februari-maart bij de Super liggen. Door het transport niet milieuvriendelijk! Het onvoorstebare aantal soorten wijnstokken hebben allemaal hun eigen smaak en eigenschappen voor consumptie en toepassing voor fruit, voor de productie van wijn, likeur, champagne, wijnazijn en gedroogd (krenten en rozijnen). Het blad wordt gegeten (Dolmas uit Griekenland) en de pitten worden geperst voor de vrij dure druivenpitolie, cosmetica, terwijl oude stronken te koop zijn voor décoratie. Ik zou niet weten welke andere bessensoort dit evenaart.

Vitis: Is een geslacht uit de wijnstokfamilie (Vitaceae) en er is in loop van de duizenden jaren veel onderzoek naar de rassen gedaan en over geschreven welke specifiek geschikt waren voor een bepaalde grondsoort en temperatuur. De stok gaat op natuurlijke wijze in z'n 2e/3e levensjaar vruchten dragen en ontwikkelt tussen het 12e en 25e jaar pas zijn topproductie. Daarna neemt de productie wat af, maar de kwaliteit van de wijn neemt wel sterk toe. In Frankrijk zijn wijnproducenten die kostbare wijnen maken van stokken die meer dan 40 jaar oud zijn. De stokken kunnen zeer oud worden. Sommige

Tros in knop

soorten kunnen overleven op de meest onwaarschijnlijke droge plaatsen. Bijvoorbeeld de binnenlanden van Spanje. Ongelooflijk dat daar in de zomerse hitte een wijnstok kan groeien. Niet uitbundig maar toch. **Herkomst:** De *verwilderde* wijnstok komt nog altijd voor in België en Nederland. In de vallei van de *Samber*, een zijriviertje van de Maas bij Charleroi en bij ons op de vlanken van de *St. Pietersberg* bij Maastricht, waarschijnlijk verwildert na de Romeinse tijd. Ver voor onze jaartelling zijn druiven al beschreven. Bij opgravingen uit het stenen tijdperk in Georgië, is gebleken dat de mens al heel lang de wijnstok met z'n bessen waardeerde. De Etrusken wisten het vinificatie proces (Wijnbereiding) sterk te verbeteren en de wijn per schip in amphoren te exporteren naar landen rond de Middellandse zee. Bij ons werd er toen nog geen wijn gedronken. De Germanen en Kelten hielden het bij hun bier.

Stokoud

Rozijnen

Gevuld druivenblad (Dolmas) van mindere kwaliteit, maar aldoende werden er voor ons klimaat, beter geschikte wijnstokken geplant. Tijdens de 80 jarige oorlog zijn veel wijngaarden vernield en later heeft Napoleon datzelfde bevolen. Men zegt vanwege een ziekte (Druifluus) en hij bang was dat deze ook de Franse wijngaarden zou aantasten. Onze oudste wijngaarden zijn rond Maastricht in de *Slavante*, op de vlanken van de *St. Pietersberg* en het *Jekerdal*. Daar komen zeer gewaardeerde wijnen vandaan.

Wijnbouw in Nederland: De wijnbouw in Nederland is booming, want er zijn op dit moment meer dan 200 min of meer professionele wijngaarden met vooral agrariërs die hiernaar overgestapt zijn. Eén nadeel is dat je wel een lange adem moet hebben om resultaat te boeken. Net als vorig jaar belooft het dit jaar een uitstekend wijnjaar te worden. Op dit moment zijn er in Limburg qua oppervlakte de grootste wijngaarden en produceren daarmee meer dan 35% van de totale productie in Nederland. Gelderland volgt met net geen 40ha en in Drente is er slechts één. De meest curieuze is op Texel nl. wijngaard "De Kroon" van ± 3 ha. bij Den Burg met een gemiddelde productie van 6000 ltr. wijn van goede kwaliteit. Op concours hebben intussen verschillende wijnen uit Nederland al kwaliteitsprijzen gewonnen. De bij Weert dichtsbijzijnde wijngaarden zijn "De Oetkiek" (minder dan 1 ha) in Nederweert, "Wijngoed Thorn" (intussen veel meer dan 1 ha) met een kelderbar/terras en wijnerij/restaurant "De Belaeving" in Meijel /Helden. De laatste 2 zijn te bezoeken voor een rondleiding en/of een proeverij met

uitleg over het hele vinificatieproces. Verbazend hoe veel werk het is om wijn te produceren. Leuk voor een dagje uit en zeker in Thorn met een boottochtje over de Maas.

Eén van de grootste wijngaarden in Limburg is de “Apostelhoeve” op de Louwberg aan de westelijke kant van het Jekerdal ten zuiden van Maastricht. Er tegenover aan de oostelijke kant van de Jeker ligt wijngaard “Hoeve Rekum”. De oudste wijngaard van ons land is de wijngaard van “Buitengoed Slavante”, een Horeca gelegenheid in een klein landgoed gelegen op een oostelijke helling van de St.Pietersberg met uitzicht over de Maas. Je waant je echt in het buitenland. Witte wijn wordt niet alleen gemaakt van witte druiven. Deze wijn wordt ook gemaakt van blauwe druiven. De gisting vindt dan plaats zonder de schillen, pitten en steeltjes. De blauw/rode schilletjes van de bes geven de wijn tijdens de gisting z’n rode kleur.

Druif thuis: Een druivenstok als klimplant in je tuin planten is tegenwoordig heel normaal. Sommigen hebben hem in een kweekkastje groeien, maar op het zuiden buiten geplant tegen een muur of bij een pergola geeft je dat zuidelijke vakantie gevoel, lekker relaxed met een glaasje wijn, stokbrood en er een kaasje bij onder je eigen wingerd.

Eigen teelt: De meeste wijnstokken die aangeboden worden bij bv. een tuincentrum zijn geschikt voor ons klimaat, maar je moet tevoren bepalen wat je wil. Blauwe, witte druiven, met of zonder pit of alleen als décoratie, als fruit of ga je zelf wijn maken. Daarmee kies je de goede soort. De meesten zullen kiezen voor de druif als fruit. Ga maar eens op internet kijken of koop een boek over het behandelen, snoeien, enz. van de wijnstok. De keuze is gigantisch. Sinds kort groeien er ook verschillende in de tuin van het NMC., waaronder ook 3 Vijgen boompjes.

Als slot enkele afbeeldingen van verschillende druivensoorten en enkele wijngaards die soms onder zeer droge omstandigheden toch kunnen overleven.

 Jaap Tak

Verwilde druif

Jonge aanplant (NL)

In het Jekerdal (Limburg)

Droge Italiaanse kust

Wijngaard op het zeer droge Lanzarote

Goed huwelijk

